

Cizorodé látky v potravinách v Česku

data o zdraví >

Souhrnný přehled cizorodých látek ve vybraných potravinách, informace vycházejí z výsledků monitorování potravin Státním zdravotním ústavem.

Monitorovací projekt a sledovaný produkt	Vzorky	Původ vzorků	Rok	Zjištění	Závěr	Zjištěné případy
Monitoring geneticky modifikovaných organismů (GMO) se zaměřením na rýži	48 vzorků rýže a 48 vzorků potravin obsahujících rýži	Obchody a stravovací zařízení asijského typu	2021	8 případů výskytu GMO, z toho 2 případy nepovolené GM rýže	Dosud nebyl pozorován žádný škodlivý efekt na zdraví lidí či zvířat. Studie zaměřené na přítomnost GMO se zaměřením na rýži a rýžové produkty budou pokračovat.	V roce 2021 zaznamenáno 8 případů.
Monitoring výskytu organických látek u 189 různých druhů potravin kombinovaných do tzv. kompozitních vzorků	Vzorky představovaly 95 % podíl na obvyklé dietě české populace.	Svoz ze 32 různých nákupních míst v České republice	2020–2021	Perzistentní organické znečišťující látky	Průměrná expoziční dávka chemickým látkám, jsou-li analyzovány jednotlivě, nedosahuje hodnot spojovaných se zvýšením pravděpodobnosti poškození zdraví.	Mění se v průběhu roku. Látky jsou přítomny trvale, ale hodnoty zůstávají na nízké úrovni.
Monitoring výskytu anorganických látek a iontů u 189 různých druhů potravin kombinovaných do tzv. kompozitních vzorků – poznámka pod čarou	Vzorky představovaly 95 % podíl na obvyklé dietě české populace.	Svoz ze 32 různých nákupních míst v České republice	2021	Olovo a anorganické látky	U skupiny anorganických látek nepřekračuje úroveň výši expozičních limitů pro nekarcinogenní úroveň. Pokud jde o expozici olovu, úroveň rizika je pro veřejné zdraví přijatelná.	Závisí případ od případu: například expozice kadmium u dětí byla na úrovni 201 % TWI. Expozice manganu byla u dětí 154 % RfD. Pokud jde o nikl, dosáhla hodnota u dětí 52 % tolerovatelného příjmu (TDI).
Lidský biomonitoring – mateřské mléko	151 vzorků mateřského mléka získaných od zletilých žen kojících jen jedno dítě	Vzorky ze čtyř lokalit: Praha, Liberec, Ostrava a Kraj vysočina.	2020	Polychlorované bifenyly (PCB), Organické chlorované pesticidy (OCP), Bromované zpomalovače hoření (BFR), Per-a polyfluorované alkylované sloučeniny (PFAS)	Byla potvrzena přítomnost PCB v mateřském mléce. Hodnota mediánu koncentrace v mateřském mléce vykazuje klesající trend. Pokud jde o PFAS, bylo zjištěno 5 z 31 těchto polutantů. Hodnota mediánu koncentrace v mateřském mléce se postupem času snižuje. Bylo zjištěno 14 polutantů patřících do skupiny BFRS, u žádného z nich nepřekročil podíl pozitivních vzorků 50 % z celkového počtu vzorků mateřského mléka. Jedna z těchto zakázaných sloučenin patřících do skupiny BFR byla přítomna v 15 % vzorků mateřského mléka.	Mění se v průběhu let.

